КУП _____

КОДЕКС УСТАЛЕНОЇ ПРАКТИКИ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ГЕОДЕЗІЇ, КАРТОГРАФІЇ ТА КАДАСТРУ

Стандартизація у сфері топографо-геодезичної та картографічної діяльності

ТОПОНІМІЧНІ НАСТАНОВИ

(для видавців карт та інших видавців)

Видання офіційне

Київ
УКРГЕОДЕЗКАРТОГРАФІЯ
2010

ПЕРЕДМОВА

1. РОЗРОБЛЕНО: Державним науково-виробничим підприємством "Картографія" (ДНВП "Картографія") Міністерства охорони навколишнього природного середовища України
РОЗРОБНИКИ: **І. Руденко** (керівник розробки), **Н. Сивак**, **О. Ходзінська, В. Пономаренко, І. Лакейчук**

2. ВНЕСЕНО: Державним науково-виробничим підприємством "Картографія" (ДНВП "Картографія")

3. ПРИЙНЯТО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: наказ Державної служби геодезії, картографії та кадастру від _____ 2010 р. № ___

4. УВЕДЕНО ВПЕРШЕ

Укргеодезкартографія, 2010

ЗМІСТ

С.

ТОПОНІМІЧНІ НАСТАНОВИ I

(**для видавців карт та інших видавців**) I

4 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ 3

5.1 Загальна інформація 3

Назва району 25

Назва латиницею 25

Назва центру 25

Назва латиницею 25

КУП _____

Затверджено
наказ Державної служби геодезії,
картографії та кадастру
від _____2010 року № ____

КОДЕКС УСТАЛЕНОЇ ПРАКТИКИ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ГЕОДЕЗІЇ, КАРТОГРАФІЇ ТА КАДАСТРУ

СТАНДАРТИЗАЦІЯ У СФЕРІ ТОПОГРАФО-ГЕОДЕЗИЧНОЇ ТА КАРТОГРАФІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ТОПОНІМІЧНІ НАСТАНОВИ (ДЛЯ ВИДАВЦІВ КАРТ ТА ІНШИХ ВИДАВЦІВ)

СТАНДАРТИЗАЦИЯ В ОБЛАСТИ ТОПОГРАФО-ГЕОДЕЗИЧЕСКОЙ И КАРТОГРАФИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

ТОПОНИМИЧЕСКИЕ НАСТАВЛЕНИЯ (ДЛЯ ИЗДАТЕЛЕЙ КАРТ И ДРУГИХ ИЗДАТЕЛЕЙ)
ТОПОНІМІЧНІ НАСТАНОВИ (ДЛЯ ВИДАВЦІВ КАРТ ТА ІНШИХ ВИДАВЦІВ)

STANDARTIZATION IN TOPOGRAPHIC, GEODETIC AND MAPPING ACTIVITY

TOPONYMIC GUIDELINES (FOR MAP AND OTHER EDITORS)

Чинний від 2010 – –

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1 Цей Кодекс усталеної практики "Топонімічні настанови (для видавців карт та інших видавців)" (далі – Кодекс усталеної практики) встановлює основні принципи і правила унормування та написання українських географічних назв на картах, у газетирах, словниках, довідниках, посібниках та інших матеріалах за нормами і правилами українського правопису.

1.2 Цей Кодекс усталеної практики призначено для редакторів і видавців карт та інших користувачів, які використовують географічні назви (географів, картографів, топографів, краєзнавців тощо).

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому Кодексі усталеної практики є посилання на такі нормативні документи:

Закон України “Про географічні назви”,

Закон УРСР “Про мови в Українській РСР”,

Український правопис.

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

Нижче подано терміни, вжиті у цьому Кодексі усталеної практики, і визначення позначених ними понять [1].

3.1 транслітерація

Спосіб передачі назв з однієї алфавітної системи іншою алфавітною системою, при цьому кожній літері, диграфу, триграфу чи тетраграфу графіки-джерела відповідає літера, дограф, триграф чи тетраграф, літера з діакритичним знаком чи поєднання цих варіантів графіки, на яку передається назва

3.2 географічний термін

Загальне слово, яке характеризує географічний об’єкт, а не називає його

3.3 передача (географічних назв)

Процес передачі фонологічних, морфологічних та лексичних елементів певної мови засобами іншої мови.

3.4 топонім

Власна назва топографічного об’єкта.

4 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1 Цей Кодекс усталеної практики розроблено відповідно до положень Закону України “Про географічні назви” за нормами та правилами українського правопису [2] з метою виконання рекомендацій Групи експертів ООН з географічних назв [3] щодо видання країнами топонімічних настанов, що сприятиме використанню унормованих географічних назв вітчизняними та зарубіжними користувачами.

4.2 У цьому Кодексі усталеної практики узагальнено й деталізовано правила написання географічних назв України кирилицею і українською латиницею, відповідні приклади подано паралельно.

5 УКРАЇНСЬКА МОВА

5.1 Загальна інформація

5.1.1 Відповідно до статті 10 Конституції України державною мовою в Україні є українська – мова корінного етносу, який становить основне населення країни. Державність української мови закріплена у 1989 році Законом УРСР “Про мови в Українській РСР”. З початку 90-х років XX ст. офіційні топографічні карти, як і більшість картографічної продукції, видаються в державі українською мовою.

5.1.2 Українська мова належить до давньописемних мов із понад тисячорічною писемною традицією [4]. Нині вона входить до другого десятка найпоширеніших мов світу. Українською мовою розмовляє переважна більшість населення України, а також українці, що проживають у Росії,

Білорусі, Казахстані, Молдові, Польщі, Канаді, США, Словаччині, Румунії, Бразілії, Аргентині, Австралії та інших країнах, усього близько 45 млн людей. Українська мова разом із білоруською та російською належать до східнослов'янської підгрупи слов'янських мов, що входять до індоєвропейської мовної сім'ї.

5.1.3 За типологією українська мова є флективною мовою. Вона має граматичні категорії роду, числа та відмінку. Існує три граматичних роди (чоловічий, жіночий та середній) і два числа (однина і множина). В обох числах іменні частини мови відмінюються за сімома відмінками.

Українські географічні назви в основному представлені іменниками і прикметниками. Для утворення прикметників від іменників в українській мові існують словотвірні форманти.

5.1.4 Слова іншомовного походження становлять близько десяти відсотків лексичного складу української мови. Тісні контакти з польською та російською мовами позначилися на лексичному складі української мови і відбилися на її словотворі та граматиці. Меншою була взаємодія із словацькою, чеською і південнослов'янськими мовами. Економічні, політичні і культурні зв'язки українців з іншими народами сприяли засвоєнню певних слів з відповідних мов – грецької, латинської, німецької, англійської, італійської, французької, іспанської, перської та тюркських мов.

5.2 Алфавіт

Український алфавіт сформувався на основі кирилиці. Сучасний український алфавіт складається з 33 літер, які вживаються для позначення на письмі 38 фонем:

Аа, Бб, Вв, Гг, Ґґ, Дд, Ее, Єє, Жж, Зз, Ии, Іі, Її, Йй, Кк, Лл, Мм, Нн, Оо, Пп, Рр, Сс, Тт, Уу, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щщ, Ьь, Юю, Яя.

21 літера позначає приголосні звуки (**б, в, г, ґ, д, ж, з, к, л, м, н, п, р, с, т, ф, х, ц, ч, ш, щ**). 10 літер позначають голосні звуки (**а, е, є, и, і, ї, о, у, ю, я**). Букви **а, е, и, і, о, у** передають кожна по одному звуку. Літери **є, ю, я** позначають по одному звуку тільки після м'яких приголосних (Верхн**є**, Кат**ю**жанка, Ічн**я**), а на початку слова, після голосних, і після апострофа – по два (**й+е, й+у, й+а**: **Є**зупіль, **Ю**рівка, В'**я**зівок). Буква **ї** завжди позначає два звуки (**й+і**: **Ї**жівці**,** Мл**ії**в). Літера **й** перед **о** позначає приголосний [**j**] (**Й**осипівка), а в інших позиціях – нескладовий голосний [**і**] (Кам'ян**ий**, Змії**ний**). Літера **ь** звукового значення не має, а вживається для позначення м'якості приголосного звука (Бури**нь**, Пол**ьо**ве). Літера **г** позначає фарингальний [**h**] (**Г**айворон), а **ґ** – задньоязичний проривний приголосний [**g**] (**Ґ**ор**ґ**ани). Літера **щ** позначає сполучення звуків **шч** (**Щ**ербані). В українській мові на письмі вживається також надрядковий знак апостроф **(')** – для відокремлення йотованих голосних від губних, [**р**] та зрідка інших приголосних. Апостроф показує, що попередній приголосний є твердим, а наступні літери **я, ю, є, ї** позначають два звуки (фонеми**) – [йа], [йу], [йе], [йі] (В'я**зівок**,** Ду**б'є,** Ка**м'я**на**,** Ма**р'я**нівка**, В'ю**нниця**).** При написанні складних слів вживають дефіс, який слід відрізняти від тире, розділового знака**.**

5.3 Загальні принципи вимови

Фонологічна система української мови належить до консонантного типу, бо в ній кількісно переважають приголосні фонеми над голосними.

Залежно від положення спинки язика в горизонтальному напрямі щодо піднебіння розрізняють голосні переднього ряду (**і, и, е**) і заднього ряду (**у, о, а**). За ступенем піднесення язика (рух по вертикалі) виділяють голосні високого підняття (**і, и, у**), середнього (**е, о**) і низького (**а**). Голосні можуть бути огублені (**у, о**) і неогублені (**і, и, е, а**).

Розрізняють такі приголосні фонеми: за участю голосу – сонорні (**л, л', р, р', м, н, н', в,** j), шумні (усі приголосні, крім сонорних), дзвінкі (**б, д, з, ж, дз,**

дж, г, ґ), глухі (**к, п, т, ф, с** та ін.); за твердістю/м'якістю: тверді (**д, з, н, р, с, т** та ін.) і м'які (**д', з', н', р', с', т'** та ін.); за місцем творення: передньоязикові (**л, л', д, т, з, с, н**), губні (**б, б', п, п', в, в', ф, ф', м, м'**), середньоязикові (j, **д', т'** та ін.), задньоязикові (**ґ, к, х**), піднебінні (**ж, ш, дж, ч, р, р'**), фарингальні (**г**); за способом творення: фрикативні (**з, с, ж, ш,** j та ін.), проривні (**б, п, д, т, к, ґ**), африкати (**дз, дз', ц, ц', дж, ч**).

Однією з особливостей фонологічної системи української мови є загальна схильність до дзвінкої вимови, що виявляється у зберіганні дзвінкості приголосних у кінці слова (Новий Стародуб***б***, Білові***ж***, Арци***з)***.

5.4 Наголос

5.4.1 Наголос в українській мові за фонетичною природою є динамічним із часокількісним складником (наголошений голосний відзначається більшою тривалістю порівняно з ненаголошеним). Сила динамічного наголосу в українській мові більша, ніж у польській та чеській мовах, але значно менша, ніж у російській.

5.4.2 Українська мова має вільний, нефіксований наголос, який може стояти на будь-якому складі слова: першому – К**и́**їв, **О́**ржиця, П**а́**влівка; другому – Коз**я́**тин, Нос**і**вка, Черк**а́**си; третьому – Берест**е́**чко, Компан**і́**ївка, Радив**и́**лів; четвертому – Добровел**и́**чківка, Золотон**о́**ша, Новоарх**а́**нгельськ; останньому – Близнюк**и́**, Волов**е́**ць, Помічн**а́**.

Знак наголосу застосовують в українських текстах, коли потрібно розрізнити омографічні форми: з**а́**мок – замо́к**.**

6 ПЕРЕДАВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ГЕОГРАФІЧНИХ НАЗВ ЛАТИНИЦЕЮ

6.1 Українські географічні назви передаються латинськими літерами шляхом транслітерації з унормованої українською мовою назви географічного об’єкта України, відповідно до “Таблиці транслітерації українського алфавіту латиницею", затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 2010 року № 55 “Про впорядкування транслітерації українського алфавіту латиницею".

Таблиця 6.1 – Таблиця транслітерації українського алфавіту латиницею

Український алфавіт	Латиниця	Позиція у слові	Приклади написання	
			українською мовою	латиницею
Аа	Aa		Алушта Андрій	Alushta Andrii
Бб	Bb		Борщагівка Борисенко	Borshchahivka Borysenko
Вв	Vv		Вінниця Володимир	Vinnytsia Volodymyr
Гг	Hh		Гадяч Богдан Згурський	Hadiach Bohdan Zghurskyi
Ґґ	Gg		Ґалаґан Ґорґани	Galagan Gorgany
Дд	Dd		Донецьк Дмитро	Donetsk Dmytro
Ее	Ee		Рівне Олег Есмань	Rivne Oleh Esman
Єє	Ye ie	на початку слова в інших позиціях	Єнакієве Гаєвич Короп'є	Yenakiieve Haievych Koropie
Жж	Zh zh		Житомир Жанна Жежелів	Zhytomyr Zhanna Zhezheliv
Зз	Zz		Закарпаття Казимирчук	Zakarpattia Kazymyrchuk

КУП _____

Український алфавіт	Латиниця	Позиція у слові	Приклади написання	
			українською мовою	латиницею
Ии	Yy		Медвин Михайленко	Medvyn Mykhailenko
Іі	Ii		Іванків Іващенко	Ivankiv Ivashchenko
Її	Yi i	на початку слова в інших позиціях	Їжакевич Кадиївка Мар'їне	Yizhakevych Kadyivka Marine
Йй	Y i	на початку слова в інших позиціях	Йосипівка Стрий Олексій	Yosypivka Stryi Oleksii
Кк	Kk		Київ Коваленко	Kyiv Kovalenko
Лл	Ll		Лебедин Леонід	Lebedyn Leonid
Мм	Mm		Миколаїв Маринич	Mykolaiv Marynych
Нн	Nn		Ніжин Наталія	Nizhyn Nataliia
Оо	Oo		Одеса Онищенко	Odesa Onyshchenko
Пп	Pp		Полтава Петро	Poltava Petro
Рр	Rr		Решетилівка Рибчинськй	Reshetylivka Rybchynskyi
Сс	Ss		Суми Соломія	Sumy Solomiia
Тт	Tt		Тернопіль Троць	Ternopil Trots
Уу	Uu		Ужгород Уляна	Uzhhorod Uliana
Фф	Ff		Фастів Філіпчук	Fastiv Filipchuk
Хх	Kh kh		Харків Христина	Kharkiv Khrystyna
Цц	Ts ts		Біла Церква Стеценко	Bila Tserkva Stetsenko
Чч	Ch ch		Чернівці Шевченко	Chernivtsi Shevchenko
Шш	Sh sh		Шостка Кишеньки	Shostka Kyshenky

Український алфавіт	Латиниця	Позиція у слові	Приклади написання	
			українською мовою	латиницею
Щщ	Shch shch		Щербухи Гоща Гаращенко	Shcherbukhy Hoshcha Harashchenko
Юю	Yu iu	на початку слова в інших позиціях	Юрій Корюківка	Yurii Koriukivka
Яя	Ya ia	на початку слова в інших позиціях	Яготин Ярошенко Костянтин Знам'янка Феодосія	Yahotyn Yaroshenko Kostiantyn Znamianka Feodosiia
Примітка: 1. Буквосполучення "зг" відтворюється латиницею як "zgh" (наприклад, Згорани - Zghorany, Розгон - Rozghon) на відміну від "zh" - відповідника української літери "ж". 2. М'який знак і апостроф латиницею не відтворюються. 3. Транслітерація прізвищ та імен осіб і географічних назв здійснюється шляхом відтворення кожної літери латиницею.				

6.2 Усі елементи складених географічних назв при транслітерації зберігають їх українське написання: разом, через дефіс або окремими словами, кожне з яких пишеться з великої літери, а службові слова – прийменники, сполучники – з малої літери. Зберігаються закінчення української мови.

Приклади

Гори-Стрийовецькі – Hory-Stryiovetski,
Слобода-Болехівська – Sloboda-Bolekhivska,
Дача Косовського – Dacha Kosovskoho,
Сім Колодязів – Sim Kolodiaziv,
Яр-під-Зайчиком – Yar-pid-Zaichykom.

7 ПРАВОПИС УКРАЇНСЬКИХ ГЕОГРАФІЧНИХ НАЗВ

7.1 Географічні назви території України утворюються і передаються на письмі українською мовою за нормами українського правопису в усіх сферах їх офіційного застосування:

Приклади

Верхньодніпровськ – Verkhnodniprovsk, Говерла – Hoverla,
Гребінка – Hrebinka, Десна – Desna, Дніпро – Dnipro,
Дністер – Dnister, Дубно – Dubno, Житомир – Zhytomyr,
Запоріжжя-Zaporizhzhia, Ірпінь – Irpin, Київ – Kyiv,
Кривий Ріг – Kryvyi Rih, Карпати – Karpaty, Крим – Krym,
Полісся – Polissia, Прип'ять – Prypiat, Рось – Ros, Сян – Sian,
Трипілля– Trypillia, Ямпіль– Yampil.

7.2 Українські географічні назви бувають прості, складні і складені. Незалежно від кількості їхніх складників, географічні назви пишуться з великої літери, крім географічних термінів і службових слів.

Приклади

Північнокримський канал,
гора Говерла,
Зелений мис,
коса Бирючий Острів,
Кременецькі гори.

7.2.1 Географічний термін в українській мові може стояти або перед назвою, або після неї.

Приклади

озеро Кагул – ozero Kahul,
гора Роман-Кош – hora Roman-Kosh,
річка Уж – richka Uzh,
парк "Софіївка" – park "Sofiivka",
Хаджибейський лиман – Khadzhybeiskyi lyman,
Кримський півострів – Krymskyi pivostriv,
Ялтинський заповідник – Yaltynskyi zapovidnyk,
Каркінітська затока – Karkinitska zatoka.

7.2.2 Географічний термін або інше означувальне слово (*острів, коса, брід, вал, ворота, міст, шлях, яр* і т. ін.), що є складовою частиною географічної назви і не виражає родового поняття, пишеться з великої літери.

Приклади

фізико-географічні об'єкти:
коса Бирючий Острів, острів Коса Тузла,
острів Тендрівська Коса;

урочища:
Козинські Горби, Веселий Майдан, Старе Село,
Лиса Гора;
міста:
Біла Церква, Жовті Води, Залізний Порт, Гола Пристань;
села:
Зелений Гай, Житні Гори, Красна Поляна, Красна Гора,
Красна Балка, Красний Бір, Зелене Поле, Золота Долина,
Золоті Пруди, Солоний Яр, Сухий Ставок, Стара Гребля,
Слобідка-Балинська, Миколай-Поле;
вулиці:
Боричів Тік, Добрий Шлях, Козиний Брід, Красні Ворота,
Ярославів Вал, Вітряні Гори, Нижній Вал.

7.3 Складні і складені географічні назви можуть писатися окремо, разом або через дефіс.

7.3.1 Пишуться окремо:

а) географічні назви, що складаються з якісного прикметника та іменника. Проте прикметники, утворені від таких назв, пишуться разом;

Приклади
Біла Церква – Bila Tserkva, білоцерківський – bilotserkivskyi;
Нове Місто – Nove Misto, новоміський – novomiskyi;
Ясна Поляна – Yasna Poliana, яснополянський – yasnopolianskyi;
Зелена Гута – Zelena Huta, зеленогутський – zelenohutskyi.
Голуба Затока – Holuba Zatoka, голубозатоцький – holubozatotskyi;
Зелена Поляна – Zelena Poliana, зеленополянський – zelenopolianskyi.

б) географічні назви й географічні терміни при них. Прикметники, якщо їх можна утворити від таких назв, пишуться разом;

Приклади
Чорне море – Chorne more, чорноморський – chornomorskyi;
Біле озеро – Bile ozero, білозерний – biloozernyi;
Кримський півострів – Krymskyi pivostriv.

в) географічні назви, що становлять сполучення іменника з порядковим числівником, який може стояти як перед іменником, так і після нього. Похідні від таких назв прикметники пишуться разом чи окремо, залежно від місця

числівника. Якщо числівник стоїть на першому місці, прикметник пишеться разом. Якщо числівник стоїть на другому місці, прикметник пишеться окремо;

Приклади

Бабенківка Перша, бабенківський перший –
Babenkivka Persha, babenkivskyi pershyi;
Залісся Перше, заліський перший – Zalissia Pershe, zaliskyi pershyi;
Перше Садове, першосадівський – Pershe Sadove, pershosadivskyi;
Перше Травня, перошотравненський –
Pershe Travnia, pershotravnenskyi.

г) географічні назви, що становлять сполучення імені та прізвища: Івана Франка (село) – Ivana Franka (village). Прикметники, утворені від таких назв, пишуться разом: іванофранківський – ivanofrankivskyi.

7.3.2 Пишуться разом:

а) географічні назви-іменники, що складаються з прикметника та іменника, з'єднаних сполучним звуком, а також прикметники, що походять від них;

Приклади

Новоолексіївка, новоолексіївський – Novooleksiivka, novooleksiivskyi
Білопілля, білопільський – Bilopillia, bilopilskyi;
Верхньодніпровськ, верхньодніпровський –
Verkhnodniprovsk, verkhnodniprovskyi;
Гостролуччя, гостролучанський – Hostroluchchia, hostroluchanskyi;
Дорогобуж, дорогобузький – Dorohobuzh, dorohobuzkyi;
Кам'яногірка, кам'яногірківський –
Kamianohirka, kamianohirkivskyi.

б) географічні назви, що складаються з числівника та іменника, з'єднаних сполучним звуком, а також похідні від них прикметники;

Приклади

Семигори, семигірський – Semyhory, semyhirskyi;
Трипілля, трипільський – Trypillia, trypilskyi;
Дворіччя, дворічанський – Dvorichchia, dvorichanskyi;
П'ятихатки, п'ятихатський – Piatykhatky, piatykhatskyi.

в) географічні назви з першою дієслівною частиною у формі наказового способу та похідні від них прикметники;

Приклади

Вернигородок, вернигородоцький – Vernyhorodok, vernyhorodotskyi;
Гуляйполе, гуляйпільський – Huliaipole, huliaipilskyi;
Копайгород, копайгородський – Kopaihorod, kopaihorodskyi.

г) географічні назви, що складаються з двох іменників, з'єднаних сполучним звуком, та похідні від них прикметники;

Приклади

Богодухівка, богодухівський – Bohodukhivka, bohodukhivskyi;
Верболози, верболозівський – Verbolozy, verbolozivskyi;
Дубмаслівка, дубмаслівський – Dubmaslivka, dubmaslivskyi;
Страхолісся, страхоліський – Strakholissia, strakholiskyi.

д) географічні назви з другою частиною -град, -город; -піль, -поль та похідні від них прикметники;

Приклади

Красноград, красноградський – Krasnohrad, krasnohradskyi;
Звенигород, звенигородський – Zvenyhorod, zvenyhorodskyi;
Костопіль, костопільський – Kostopil, kostopilskyi;
Нікополь, нікопольський – Nikopol, nikopolskyi.

7.3.3 Пишуться через дефіс:

а) географічні назви, що складаються з двох іменників чи кількох іменників (без сполучного звука), або з іменника та подальшого прикметника, та похідні від них прикметники;

Приклади

Баня-Березів, баня-березівський – Bania-Bereziv, bania-berezivskyi;
Пуща-Водиця, пуща-водицький – Pushcha-Vodytsia, pushcha-vodytskyi;
Віта-Поштова, віта-поштовий – Vita-Poshtova, vita-poshtovyi;
Іване-Пусте, іване-пустівський – Ivane-Puste, ivane-pustivsky;
Андрієво-Зорине, андрієво-зоринський –
Andriievo-Zoryne, andriievo-zorynskyi;
Гута-Яцьковецька, гута-яцьковецький –
Huta-Yatskovetska, huta-yatskovetskyi.

б) географічні назви, що становлять поєднання двох імен, або імені і прізвища (чи прізвиська) за допомогою сполучного звука (зрідка – без нього) й зі зміною форми другого компонента, а також похідні від них прикметники;

Приклади

Андрієво-Іванівка, андрієво-іванівський –
Andriievo-Ivanivka, andriievo-ivanivskyi;
Івано-Михайлівка, івано-михайлівський –
Ivano-Mykhailivka, ivano-mykhailivskyi;
Дмитро-Дар'ївка, дмитро-дар'ївський –
Dmytro-Darivka, dmytro-darivskyi;
Івано-Франківськ, івано-франківський –
Ivano-Frankivsk, ivano-frankivskyi;

але

Петропавлівка, петропавлівський – Petropavlivka, petropavlivskyi.

в) географічні назви (переважно назви населених пунктів) з першими складовими частинами усть- і похідні від них прикметники;

Приклади

Усть-Кам'янка, усть-кам'янський – Ust-Kamianka, ust-kamianskyi;
Усть-Путила, усть-путильський – Ust-Putyla, ust-putylskyi;
Усть-Чорна, усть-чорнянський – Ust-Chorna, ust-chornianskyi.

г) географічні назви, що складаються з іменників, які поєднуються прийменниками, сполучниками чи мають при собі частку, а також утворені від них прикметники.

Приклади

Новосілки-на-Дніпрі, новосілківський-на-Дніпрі –
Novosilky-na-Dnipri, novosilkivskyi-na-Dnipri;
Микільське-на-Дніпрі, микільський-на-Дніпрі –
Mykilske-na- Dnipri, mykilskyi-na- Dnipri**.**

7.4 Передача географічних термінів

7.4.1 На іншомовних картах при передачі українських географічних назв латиницею географічні терміни транслітеруються.

Приклади

Кримський півострів – Krymskyi pivostriv,
Біле озеро – Bile ozero,
Гора Говерла – hora Hoverla**,**
Мис Бурун – mys Burun.

7.4.2 Переклад географічних термінів, що зустрічаються на карті, відповідною мовою, якою виходить карта, подаємо у таблиці. При написанні на карті термінів у скороченому вигляді (h. Hoverla, m. Burun, Krymskyi p-iv, Bile oz.) у таблиці подаємо також відповідні скорочення.

Приклади

h. (hora) – mountain,
m (mys) – cape
p-iv (pivostriv) – peninsula**,**
oz. (ozero) – lake.

7.4.3 У іншомовних текстах, що подаються на карті, українські географічні терміни можна перекладати чи транслітерувати.

Український термін транслітеруємо завжди, коли до складу географічної назви входить прикметник чи числівник, що є складовою частиною власної назви. Географічний термін іншою мовою ставимо перед чи після назви, залежно від мови.

Приклади

Біле озеро – Bile Ozero lake (англ.), See Bile Ozero (нім.);
Солона річка – Solona Richka river (англ.), Fluß Solona Richka (нім.).

В інших випадках географічні терміни можна перекладати, при цьому місце терміна залежить від того, де він стоїть в українській мові.

Приклади

гора Говерла – mount Hoverla,
мис Бурун – cape Burun,
скелі Білі Камені – rocks Bili Kameni,
гора Роман-Кош – mount Roman-Kosh.

Назви будинків відпочинку, санаторіїв, готелів, ресторанів тощо в іншомовному тексті (наприклад, англійському) транслітеруємо відповідно до оригінальної форми: з великої літери, в лапках або без лапок з виділенням власної назви курсивом.

Приклади

Санаторій “Ай-Петрі” – Sanatorium “Ai-Petri” – Sanatorium *Ai-Petri,*
Пансіонат “Яремче” – Rest-house “Yaremche” – Rest-house *Yaremche,*
Готель “Дніпро” – Hotel “Dnipro” – Hotel *Dnipro,*
Кафе “Одеса” – Cafe “Odesa”– Cafe *Odesa*.

8 ГЕОГРАФІЧНІ НАЗВИ МОВАМИ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН

8.1 Поширеність мов інших народів

8.1.1 Крім державної української мови, в Україні поширені мови інших народів. Носії російської мови компактно проживають в АР Крим, південних та південно-східних регіонах, кримськотатарської – в АР Крим, угорської – в Закарпатській області, румунської – в Чернівецькій і Одеській областях. В українській топоніміці є низка топонімів російського, кримськотатарського, угорського, румунського, польського, болгарського, білоруського, німецького походження. Інші національні меншини не мають місць компактного проживання і розпорошені по всій території України, топоніми цих національних меншин нечисленні. Вони, як правило, зазнали впливу української мови та асимілювалися в українську топоніміку.

8.1.2 Відповідно до Закону України “Про географічні назви” у місцях компактного проживання національних меншин зберігається застосування історично утворених з інших мов, географічних назв. Їхня передача українською мовою здійснюється за нормами і правилами українського правопису з урахуванням мовних особливостей місцевого населення.

8.2 Російська мова

8.2.1 Одна із східнослов’янських мов, належить до найпоширеніших мов світу.

Російський алфавіт базується на кириличній основі і складається з таких літер:

Аа, Бб, Вв, Гг, Дд, Ее, Ёё, Жж, Зз, Ии, Йй, КК, Лл, Мм, Нн, Оо, Пп, Рр, Сс, Тт, Уу, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щщ, Ьь, Ыы, Ъъ, Ээ, Юю, Яя.

8.2.2 Відмінність російської мови від української полягає в специфічних особливостях її системи, головним чином у фонетиці і морфології. У фонетиці такими особливостями є, наприклад, наявність ***-ро-, -ло-*** і ***-ре-, -ле-*** в коренях слів між приголосними, де в українській мові виступають ***-ри-, -ли-*** (*к**ро**шить – к**ри**шити, г**ло**тать – г**ли**тати, т**ре**вога – т**ри**вога),* вимова сполучень м'яких зубних і шиплячих із ***й*** при подовжених м'яких приголосних в українській мові (*Закарпатье – Закарпаття, Зарядье – Заруддя*); проривне або фрикативне ***ґ*** при фарингальному ***г*** в українській мові (рос. *гора,* укр. *гора*) і т. ін. В морфології такими особливостями є відсутність чергування ***г, к, х*** із ***з, ц, с*** у відмінюваних формах іменників при наявності його в українській мові (рос. *Кривой Рог – в Кривом Роге*; укр. *Кривий Ріг – у Кривому Розі*), широке вживання у формі називного відмінка множини закінчення ***-а, -я*** під наголосом (рос. *острова́, якоря́*; укр. *острови́, якорі́*). Суттєві відмінності між російською і українською мовами спостерігаються і в лексиці.

8.2.3 Географічні назви російського походження не перекладаються, а передаються українською мовою за нормами і правилами українського правопису.

Приклади

Лічебне – Lichebne, Сєверне – Sieverne,
Приятне Свідання – Pryiatne Svidannia,
Совєтський – Sovietskyi, Углове – Uhlove,
Южне – Yuzhne, Южноукраїнськ – Yuzhnoukrainsk,
Оползневе – Opolzneve, Прудове – Prudove.

8.3 Кримськотатарська мова

8.3.1 Належить до кипчацької групи тюркських мов. Виділяються три діалекти: північний (степовий), середній та південний (згідно з колишнім розселенням кримських татар). Південний діалект зазнав сильного впливу турецької мови. Історично кримськотатарська мова належить до епохи Золотої Орди (XV ст.). Пам'ятки кримськотатарської мови відомі з XVII століття.

Основу сучасної літературної кримськотатарської мови складають говори, які сягають корінням у куманську (половецьку) мову.

8.3.2 Кримськотатарська мова до 1929 р. користувалася арабським письмом, потім до 1938 р. – латиницею, а з 1938 р. – кириличною графікою.

Кримськотатарська абетка-кирилиця складається з таких літер:

А а, Б б, В в, Г г, Гъ гъ, Д д, Е е, Ё ё, Ж ж, З з, И и, Й й, К к, Къ къ, Л л, М м, Н н, Нъ нъ, О о, П п, Р р, С с, Т т, У у, Ф ф, Х х, Ц ц, Ч ч, Дж дж, Ш ш, Щ щ, Ъ ъ, Ы ы, Ь ь, Э э, Ю ю, Я я.

Примітка. ***Гъ, къ, нъ*** і ***дж*** є окремими літерами.

Від середини 90-х років XX ст. йде поступовий перехід на нову латинську графіку. Постановою Верховної Ради Автономної Республіки Крим від 09.04.1997 р. № 1139-1 введено алфавіт кримськотатарської мови, заснований на латинській графіці:

A a, B b, C c, Ç ç, D d, E e, F f, G g, Ğ ğ, H h, I ı, İ i, J j, K k, L l, Mm, N n, Ñ ñ, O o, Ö ö, P p, Q q, R r, S s, Ş ş, T t, U u, Ü ü, V v, Y y, Z z.

8.3.3 Географічні назви кримськотатарського походження не перекладаються, а передаються українською мовою за нормами і правилами українського правопису.

Здебільшого це назви фізико-географічних об’єктів.

Приклади

мис Каябаші – mys Kaiabashi, мис Айя – mys Aiia,
мис Ай-Тодор – mys Ai-Todor, хребет Абдуга – khrebet Abduha,
хребет Коки-Ябель – khrebet Koky-Yabel, озеро Сасик – ozero Sasyk,
хребет Армутлук – khrebet Armutluk, Карабі-яйла – Karabi-yaila,
хребет Кара-Коль – khrebet Kara-Kol, гора Кубалач – hora Kubalach,

Є невелика кількість назв населених пунктів.

Приклади

Бахчисарай – Bakhchysarai,
Коктебель – Koktebel,
Зуя – Zuia.

8.4 Угорська мова

8.4.1 Належить до угро-фінської групи мов, має численні діалекти, базується на латинській графіці.

Алфавіт складається з таких літер: **Aa, Áá, Bb, Cc, Cscs, Dd, Dzdz, Dzsdzs, Ee, Éé, Ff, Gg, Gygy, Hh, Ii, Íí, Jj, Kk, Ll, Lyly, Mm, Nn, Nyny, Oo, Óó, Öö, Őő, Pp, Rr, Ss, Szsz, Tt, Tyty, Uu, Úú, Üü, Űű, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz, Zs zs.**

8.4.2 Географічні назви угорського походження не перекладаються, а передаються українською мовою за нормами і правилами українського правопису.

Приклади

Гороңглаб – Horonhlab, Батрадь – Batrad, Шом – Shom,
Косонь – Koson, Горонда – Horonda, Форнош – Fornosh,
Дерцен – Dertsen, Гать – Hat, Яноші – Yanoshi,
Запсонь – Zapson, Дийда – Dyida, Балажер – Balazher,
Астей – Astei, Батфа – Batfa, Бене – Bene.

8.5 Румунська мова

8.5.1 Належить до романської групи індоєвропейської мовної сім'ї. Писемність базується на основі латинської графіки.

Алфавіт складається з таких літер: **Aa, Ăă, â, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Îî, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Şş, Tt, Ţţ, Uu, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz.**

Словниковий склад румунської мови містить багато елементів, запозичених з інших мов, тоді як її граматична будова майже повністю латинського походження і відрізняється найбільшою консервативністю порівняно з іншими романськими мовами.

8.5.2 Географічні назви румунського походження не перекладаються, а передаються українською мовою за нормами і правилами українського правопису.

Приклади

Мамалига – Mamalyha, Коштуляни – Koshtuliany,
Костичани – Kostychany, Домени – Domeny,
Чудей – Chudei, Йорданешти – Yordaneshty,
Рені – Reni, Сарата – Sarata, Броска – Broska,
Владичень – Vladychen, Дзинілор – Dzynilor,
Арциз – Artsyz, Калчень – Kalchen, Флора – Flora,
Далень – Dalen, Дальнічень – Dalnichen.

9 ОФІЦІЙНІ ОРГАНИ З ГЕОГРАФІЧНИХ НАЗВ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗІ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ГЕОГРАФІЧНИХ НАЗВ

9.1 Закон України "Про географічні назви"

Закон України "Про географічні назви" (2005 р.) визначає правові основи регулювання відносин та діяльності, пов'язаних із встановленням назв географічних об'єктів, а також унормуванням, обліком, реєстрацією, використанням та збереженням назв географічних об’єктів території України, континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони, назв географічних об’єктів Землі, відкритих українськими дослідниками і вченими, а також використанням назв географічних об’єктів інших держав.

Законом встановлено, що спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань географічних назв є спеціально уповноважений орган виконавчої влади з топографо-геодезичної та картографічної діяльності.

На виконання положень закону прийняті такі нормативні акти:

Положення про Міжвідомчу раду (2006)

Положення про Державний реєстр (2006)

Положення про Порядок перейменування (2009)

9.2 Спеціально уповноважений орган виконавчої влади з питань географічних назв

9.2.1 Міністерство охорони навколишнього природного середовища України є спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань географічних назв.

9.2.2 Координацію діяльності, пов'язаної з географічними назвами, здійснює Державна служба геодезії, картографії та кадастру (Укргеодезкартографія), що діє як урядовий орган у складі Міністерства охорони навколишнього природного середовища України.

Укргеодезкартографія, в межах своєї компетенції, розробляє проекти нормативно-правових актів з географічних назв, розробляє та затверджує нормативно-методичні документи з питань встановлення, унормування, обліку, реєстрації, використання та збереження географічних назв, а також правила передачі назв географічних об'єктів України літерами латинського чи іншого алфавіту; організовує проведення експертизи пропозицій щодо найменування та перейменування географічних об'єктів, забезпечує формування та ведення Державного реєстру географічних назв, здійснює міжнародне співробітництво з питань географічних назв тощо.

9.3 Міжвідомча науково-методична рада з питань географічних назв

9.3.1 В Україні з 1993 по 2006 рр. діяла Національна рада з географічних назв, утворена постановою Кабінету Міністрів України від 23 вересня 1993 р. № 783, яка здійснювала координацію діяльності міністерств, підприємств, установ та організацій, діяльність яких пов'язана з географічними назвами.

Постановою Кабінету Міністрів України від 19.04.2006 р. № 543 при Укргеодезкартографії утворено Міжвідомчу науково-методичну раду з питань географічних назв. До її складу входять представники заінтересованих

міністерств, установ та організацій (Апарату Верховної Ради України, Міністерства юстиції, Міністерства транспорту та зв'язку, Національного космічного агентства, топографічної служби Збройних Сил, Національної академії наук, національних університетів тощо). Очолює Міжвідомчу раду голова Укргеодезкартографії.

9.3.2 Основними завданнями Міжвідомчої науково-методичної ради з питань географічних назв є:

розроблення і визначення основних принципів встановлення та унормування географічних назв;

участь у підготовці пропозицій щодо формування напрямів державної політики у встановленні, унормуванні, обліку, реєстрації, використанні та збереженні географічних назв;

розгляд пропозицій щодо найменування та перейменування географічних об'єктів.

9.4 Джерела унормованих географічних назв

9.4.1 Джерелами інформації про унормовані географічні назви є акти Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, органів державної влади та місцевого самоврядування, а також картографічні (топографічні карти масштабів 1:10 000 – 1:100 000, офіційні видання адміністративних карт України та областей), архівні, статистичні, енциклопедичні та інші довідкові видання.

9.4.2 Назви одиниць адміністративно-територіального устрою України (Автономної Республіки Крим та областей) встановлені Конституцією України.

Джерелом унормованих назв населених пунктів, районів, районів у містах, сільських та селищних рад є електронний довідник "Україна.

Адміністративно-територіальний устрій" Верховної Ради України, який щомісячно оновлюється за офіційними даними (www.rada.gov.ua/zakon/new/ADM/zmist.html). У довіднику подані алфавітні покажчики нових і старих найменувань, а також населених пунктів, об'єднаних з іншими населеними пунктами, включених у межі міст та інших населених пунктів або знятих з обліку, на підставі змін, що сталися після видання останнього довідника у 1987 році.

Державним картографо-геодезичним фондом України для потреб картографії чергується довідник адміністративно-територіального устрою України за актами Верховної Ради України та повідомленнями, опублікованими у офіційному нормативному бюлетені "Відомості Верховної Ради України".

9.4.3 Назви залізничних станцій та зупинкових пунктів подані у Тарифному керівництві № 4, офіційному виданні органа виконавчої влади з питань транспорту (Мінтрансзв'язку).

9.4.4 Назви об'єктів природно-заповідного фонду (національних природних парків, природних заповідників, регіональних ландшафтних парків, заказників, заповідних урочищ, дендрологічних парків, пам'яток природи тощо) внесені до бази даних Природно-заповідного фонду України, яка ведеться відповідним органом виконавчої влади (Державна служба заповідної справи).

9.4.5 Для написання назв гідронімів (річки, струмки та інші водотоки) використовується „Словник гідронімів України" (Київ, Наукова думка, 1979 р.).

9.4.6 На виконання положень Закону України "Про географічні назви" в Україні створюється Державний реєстр географічних назв. Положення про Державний реєстр географічних назв, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 11.05.2006 р. № 622. Державний реєстр географічних

назв створюється у вигляді автоматизованої інформаційно-пошукової системи обліку унормованих географічних назв.

10 АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКРАЇНИ

10.1 Відповідно до статті 133 Конституції України систему адміністративно-територіального устрою України складають: Автономна Республіка Крим, Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська області, райони, міста, райони в містах, селища і села.

Міста Київ та Севастополь мають спеціальний статус, який визначається відповідними законами України.

Найбільші міста (більшість обласних центрів, Кривий Ріг, Макіївка, Маріуполь та інші) поділяються також на райони.

Таблиця 10.1 – Перелік адміністративно-територіальних одиниць України та їх центрів українською мовою і латиницею [5]

Назва одиниці (АР Крим, область, місто)	Назва латиницею (AR Krym, oblast, misto)	Назва центру (місто)	Назва центру латиницею (misto)
1	2	3	4
Автономна Республіка Крим	Avtonomna Respublika Krym	Сімферополь	Simferopol
Вінницька	Vinnytska	Вінниця	Vinnytsia
Волинська	Volynska	Луцьк	Lutsk
Дніпропетровська	Dnipropetrovska	Дніпропетровськ	Dnipropetrovsk
Донецька	Donetska	Донецьк	Donetsk
Житомирська	Zhytomyrska	Житомир	Zhytomyr
Закарпатська	Zakarpatska	Ужгород	Uzhhorod
Запорізька	Zaporizka	Запоріжжя	Zaporizhzhia
Івано-Франківська	Ivano-Frankivska	Івано-Франківськ	Ivano-Frankivsk

Продовження таблиці 10.1

1	2	3	4
Київська	Kyivska	Київ	Kyiv
Кіровоградська	Kirovohradska	Кіровоград	Kirovohrad
Луганська	Luhanska	Луганськ	Luhansk
Львівська	Lvivska	Львів	Lviv
Миколаївська	Mykolaivska	Миколаїв	Mykolaiv
Одеська	Odeska	Одеса	Odesa
Полтавська	Poltavska	Полтава	Poltava
Рівненська	Rivnenska	Рівне	Rivne
Сумська	Sumska	Суми	Sumy
Тернопільська	Ternopilska	Тернопіль	Ternopil
Харківська	Kharkivska	Харків	Kharkiv
Херсонська	Khersonska	Херсон	Kherson
Хмельницька	Khmelnytska	Хмельницький	Khmelnytskyi
Черкаська	Cherkaska	Черкаси	Cherkasy
Чернівецька	Chernivetska	Чернівці	Chernivtsi
Чернігівська	Chernihivska	Чернігів	Chernihiv
Київ	Kyiv		
Севастополь	Sevastopol		

10.2 Перелік районів адміністративно-територіальних одиниць України та їх центрів

Таблиця 10.2

Назва району	Назва латиницею (raion)	Назва центру (місто, селище)	Назва латиницею (misto, selyshche)
1	2	3	4
Автономна Республіка Крим			
Бахчисарайський	Bakhchysaraiskyi	Бахчисарай	Bakhchysarai
Білогірський	Bilohirskyi	Білогірськ	Bilohirsk
Джанкойський	Dzhankoiskyi	Джанкой	Dzhankoi
Кіровський	Kirovskyi	Кіровське	Kirovske
Красногвардійський	Krasnohvardiiskyi	Красногвардійське	Krasnohvardiiske
Красноперекопський	Krasnoperekopskyi	Красноперекопськ	Krasnoperekopsk
Ленінський	Leninskyi	Леніне	Lenine
Нижньогірський	Nyzhnohirskyi	Нижньогірський	Nyzhnohirskyi
Первомайський	Pervomaiskyi	Первомайське	Pervomaiske
Роздольненський	Rozdolnenskyi	Роздольне	Rozdolne
Сакський	Sakskyi	Саки	Saky
Сімферопольський	Simferopolskyi	Сімферополь	Simferopol
Совєтський	Sovietskyi	Совєтський	Sovietskyi
Чорноморський	Chornomorskyi	Чорноморське	Chornomorske

Продовження таблиці 10.2

Вінницька область

1	2	3	4
Барський	Barskyi	Бар	Bar
Бершадський	Bershadskyi	Бершадь	Bershad
Вінницький	Vinnytskyi	Вінниця	Vinnytsia
Гайсинський	Haisynskyi	Гайсин	Haisyn
Жмеринський	Zhmerynskyi	Жмеринка	Zhmerynka
Іллінецький	Illinetskyi	Іллінці	Illintsi
Калинівський	Kalynivskyi	Калинівка	Kalynivka
Козятинський	Koziatynskyi	Козятин	Koziatyn
Крижопільський	Kryzhopilskyi	Крижопіль	Kryzhopil
Липовецький	Lypovetskyi	Липовець	Lypovets
Літинський	Litynskyi	Літин	Lityn
Могилів-Подільський	Mohyliv-Podilskyi	Могилів-Подільський	Mohyliv-Podilskyi
Мурованоку-риловецький	Murovanokurylo-vetskyi	Муровані Курилівці	Murovani Kurylivtsi
Немирівський	Nemyrivskyi	Немирів	Nemyriv
Оратівський	Orativskyi	Оратів	Orativ
Піщанський	Pishchanskyi	Піщанка	Pishchanka
Погребищенський	Pohrebyshchenskyi	Погребище	Pohrebyshche
Теплицький	Teplytskyi	Теплик	Teplyk
Тиврівський	Tyvrivskyi	Тиврів	Tyvriv
Томашпільський	Tomashpilskyi	Томашпіль	Tomashpil
Тростянецький	Trostianetskyi	Тростянець	Trostianets
Тульчинський	Tulchynskyi	Тульчин	Tulchyn
Хмільницький	Khmilnytskyi	Хмільник	Khmilnyk
Чернівецький	Chernivetskyi	Чернівці	Chernivtsi
Чечельницький	Chechelnytskyi	Чечельник	Chechelnyk
Шаргородський	Sharhorodskyi	Шаргород	Sharhorod
Ямпільський	Yampilskyi	Ямпіль	Yampil

Волинська область

Володимир-Волинський	Volodymyr-Volynskyi	Володимир-Волинський	Volodymyr-Volynskyi
Горохівський	Horokhivskyi	Горохів	Horokhiv
Іваничівський	Ivanychivskyi	Іваничі	Ivanychi
Камінь-Каширський	Kamin-Kashyrskyi	Камінь-Каширський	Kamin-Kashyrskyi
Ківерцівський	Kivertsivskyi	Ківерці	Kivertsi
Ковельський	Kovelskyi	Ковель	Kovel
Локачинський	Lokachynskyi	Локачі	Lokachi
Луцький	Lutskyi	Луцьк	Lutsk
Любешівський	Liubeshivskyi	Любешів	Liubeshiv
Любомльський	Liubomlskyi	Любомль	Liuboml
Маневицький	Manevytskyi	Маневичі	Manevychi

Продовження таблиці 10.2

1	2	3	4
Ратнівський	Ratnivskyi	Ратне	Ratne
Рожищенський	Rozhyshchenskyi	Рожище	Rozhyshche
Старовижівський	Starovyzhivskyi	Стара Вижівка	Stara Vyzhivka
Турійський	Turiiskyi	Турійськ	Turiisk
Шацький	Shatskyi	Шацьк	Shatsk
Дніпропетровська область			
Апостолівський	Apostolivskyi	Апостолове	Apostolove
Васильківський	Vasylkivskyi	Васильківка	Vasylkivka
Верхньодніпровський	Verkhnodniprovskyi	Верхньодніпровськ	Verkhnodniprovsk
Дніпропетровський	Dnipropetrovskyi	Дніпропетровськ	Dnipropetrovsk
Криворізький	Kryvorizkyi	Кривий Ріг	Kryvyi Rih
Криничанський	Krynychanskyi	Кринички	Krynychky
Магдалинівський	Mahdalynivskyi	Магдалинівка	Mahdalynivka
Межівський	Mezhivskyi	Межова	Mezhova
Нікопольський	Nikopolskyi	Нікополь	Nikopol
Новомосковський	Novomoskovskyi	Новомосковськ	Novomoskovsk
Павлоградський	Pavlohradskyi	Павлоград	Pavlohrad
Петриківський	Petrykivskyi	Петриківка	Petrykivka
Петропавлівський	Petropavlivskyi	Петропавлівка	Petropavlivka
Покровський	Pokrovskyi	Покровське	Pokrovske
П’ятихатський	Piatykhatskyi	П’ятихатки	Piatykhatky
Синельниківський	Synelnykivskyi	Синельникове	Synelnykove
Солонянський	Solonianskyi	Солоне	Solone
Софіївський	Sofiivskyi	Софіївка	Sofiivka
Томаківський	Tomakivskyi	Томаківка	Tomakivka
Царичанський	Tsarychanskyi	Царичанка	Tsarychanka
Широківський	Shyrokivskyi	Широке	Shyroke
Юр’ївський	Yurivskyi	Юр’ївка	Yurivka
Донецька область			
Амвросіївський	Amvrosiivskyi	Амвросіївка	Amvrosiivka
Артемівський	Artemivskyi	Артемівськ	Artemivsk
Великоново-силківський	Velykonovo-silkivskyi	Велика Новосілка	Velyka Novosilka
Волноваський	Volnovaskyi	Волноваха	Volnovakha
Володарський	Volodarskyi	Володарське	Volodarske
Добропільський	Dobropilskyi	Добропілля	Dobropillia
Костянтинівський	Kostiantynivskyi	Костянтинівка	Kostiantynivka
Красноармійський	Krasnoarmiiskyi	Красноармійськ	Krasnoarmiisk
Краснолиманський	Krasnolymanskyi	Красний Лиман	Krasnyi Lyman
Мар’їнський	Marinskyi	Мар’їнка	Marinka
Новоазовський	Novoazovskyi	Новоазовськ	Novoazovsk

Продовження таблиці 10.2

1	2	3	4
Олександрівський	Oleksandrivskyi	Олександрівка	Oleksandrivka
Першотравневий	Pershotravnevyi	Мангуш	Manhush
Слов'янський	Slovianskyi	Слов'янськ	Sloviansk
Старобешівський	Starobeshivskyi	Старобешеве	Starobesheve
Тельманівський	Telmanivskyi	Тельманове	Telmanove
Шахтарський	Shakhtarskyi	Шахтарськ	Shakhtarsk
Ясинуватський	Yasynuvatskyi	Ясинувата	Yasynuvata
Житомирська область			
Андрушівський	Andrushivskyi	Андрушівка	Andrushivka
Баранівський	Baranivskyi	Баранівка	Baranivka
Бердичівський	Berdychivskyi	Бердичів	Berdychiv
Брусилівський	Brusylivskyi	Брусилів	Brusyliv
Володарсько-Волинський	Volodarsko-Volynskyi	Володарськ-Волинський	Volodarsk-Volynskyi
Ємільчинський	Yemilchynskyi	Ємільчине	Yemilchyne
Житомирський	Zhytomyrskyi	Житомир	Zhytomyr
Коростенський	Korostenskyi	Коростень	Korosten
Коростишівський	Korostyshivskyi	Коростишів	Korostyshiv
Лугинський	Luhynskyi	Лугини	Luhyny
Любарський	Liubarskyi	Любар	Luibar
Малинський	Malynskyi	Малин	Malyn
Народицький	Narodytskyi	Народичі	Narodychi
Новоград-Волинський	Novohrad-Volynskyi	Новоград-Волинський	Novohrad-Volynskyi
Овруцький	Ovrutskyi	Овруч	Ovruch
Олевський	Olevskyi	Олевськ	Olevsk
Попільнянський	Popilnianskyi	Попільня	Popilnia
Радомишльський	Radomyshlskyi	Радомишль	Radomyshl
Романівський	Romanivskyi	Романів	Romaniv
Ружинський	Ruzhynskyi	Ружин	Ruzhyn
Червоноармійський	Chervonoarmiiskyi	Червоноармійськ	Chervonoarmiisk
Черняхівський	Cherniakhivskyi	Черняхів	Cherniakhiv
Чуднівський	Chudnivskyi	Чуднів	Chudniv
Закарпатська область			
Берегівський	Berehivskyi	Берегове	Berehove
Великоберезнянський	Velykoberezнianskyi	Великий Березний	Velykyi Bereznyi
Виноградівський	Vynohradivskyi	Виноградів	Vynohradiv
Воловецький	Volovetskyi	Воловець	Volovets
Іршавський	Irshavskyi	Іршава	Irshava
Міжгірський	Mizhhirskyi	Міжгір'я	Mizhhiria
Мукачівський	Mukachivskyi	Мукачево	Mukachevo
Перечинський	Perechynskyi	Перечин	Perechyn

Продовження таблиці 10.2

1	2	3	4
Рахівський	Rakhivskyi	Рахів	Rakhiv
Свалявський	Svaliavskyi	Свалява	Svaliava
Тячівський	Tiachivskyi	Тячів	Tiachiv
Ужгородський	Uzhhorodskyi	Ужгород	Uzhhorod
Хустський	Khustskyi	Хуст	Khust
Запорізька область			
Бердянський	Berdianskyi	Бердянськ	Berdiansk
Василівський	Vasylivskyi	Василівка	Vasylivka
Великобілозерський	Velykobilozerskyi	Велика Білозерка	Velyka Bilozerka
Веселівський	Veselivskyi	Веселе	Vesele
Вільнянський	Vilnianskyi	Вільнянськ	Vilniansk
Гуляйпільський	Huliaipilskyi	Гуляйполе	Huliaipole
Запорізький	Zaporizkyi	Запоріжжя	Zaporizhzhia
Кам'янсько-Дніпровський	Kamiansko-Dniprovskyi	Кам'янка-Дніпровська	Kamianka-Dniprovska
Куйбишевський	Kuibyshevskyi	Куйбишеве	Kuibysheve
Мелітопольський	Melitopolskyi	Мелітополь	Melitopol
Михайлівський	Mykhailivskyi	Михайлівка	Mykhailivka
Новомиколаївський	Novomykolaivskyi	Новомиколаївка	Novomykolaivka
Оріхівський	Orikhivskyi	Оріхів	Orikhiv
Пологівський	Polohivskyi	Пологи	Polohy
Приазовський	Pryazovskyi	Приазовське	Pryazovske
Приморський	Prymorskyi	Приморськ	Prymorsk
Розівський	Rozivskyi	Розівка	Rozivka
Токмацький	Tokmatskyi	Токмак	Tokmak
Чернігівський	Chernihivskyi	Чернігівка	Chernihivka
Якимівський	Yakymivskyi	Якимівка	Yakymivka
Івано-Франківська область			
Богородчанський	Bohorodchanskyi	Богородчани	Bohorodchany
Верховинський	Verkhovynskyi	Верховина	Verkhovyna
Галицький	Halytskyi	Галич	Halych
Городенківський	Horodenkivskyi	Городенка	Horodenka
Долинський	Dolynskyi	Долина	Dolyna
Калуський	Kaluskyi	Калуш	Kalush
Коломийський	Kolomyiskyi	Коломия	Kolomyia
Косівський	Kosivskyi	Косів	Kosiv
Надвірнянський	Nadvirnianskyi	Надвірна	Nadvirna
Рогатинський	Rohatynskyi	Рогатин	Rohatyn
Рожнятівський	Rozhniativskyi	Рожнятів	Rozhniativ
Снятинський	Sniatynskyi	Снятин	Sniatyn
Тисменицький	Tysmenytskyi	Тисмениця	Tysmenytsia

Продовження таблиці 10.2

1	2	3	4
Тлумацький	Tlumatskyi	Тлумач	Tlumach
Київська область			
Баришівський	Baryshivskyi	Баришівка	Baryshivka
Білоцерківський	Bilotserkivskyi	Біла Церква	Bila Tserkva
Богуславський	Bohuslavskyi	Богуслав	Bohuslav
Бориспільський	Boryspilskyi	Бориспіль	Boryspil
Бородянський	Borodianskyi	Бородянка	Borodianka
Броварський	Brovarskyi	Бровари	Brovary
Васильківський	Vasylkivskyi	Васильків	Vasylkiv
Вишгородський	Vyshhorodskyi	Вишгород	Vyshhorod
Володарський	Volodarskyi	Володарка	Volodarka
Згурівський	Zghurivskyi	Згурівка	Zghurivka
Іванківський	Ivankivskyi	Іванків	Ivankiv
Кагарлицький	Kaharlytskyi	Кагарлик	Kaharlyk
Києво-Святошинський	Kyievo-Sviatoshynskyi	Київ	Kyiv
Макарівський	Makarivskyi	Макарів	Makariv
Миронівський	Myronivskyi	Миронівка	Myronivka
Обухівський	Obukhivskyi	Обухів	Obukhiv
Переяслав-Хмельницький	Pereiaslav-Khmelnytskyi	Переяслав-Хмельницький	Pereiaslav-Khmelnytskyi
Поліський	Poliskyi	Красятичі	Krasiatychi
Рокитнянський	Rokytnianskyi	Рокитне	Rokytne
Сквирський	Skvyrskyi	Сквира	Skvyra
Ставищенський	Stavyshchenskyi	Ставище	Stavyshche
Таращанський	Tarashchanskyi	Тараща	Tarashcha
Тетіївський	Tetiivskyi	Тетіїв	Tetiiv
Фастівський	Fastivskyi	Фастів	Fastiv
Яготинський	Yahotynskyi	Яготин	Yahotyn
Кіровоградська область			
Бобринецький	Bobrynetskyi	Бобринець	Bobrynets
Вільшанський	Vilshanskyi	Вільшанка	Vilshanka
Гайворонський	Haivoronskyi	Гайворон	Haivoron
Голованівський	Holovanivskyi	Голованівськ	Holovanivsk
Добровеличківський	Dobrovelychkivskyi	Добровеличківка	Dobrovelychkivka
Долинський	Dolynskyi	Долинська	Dolynska
Знам’янський	Znamianskyi	Знам’янка	Znamianka
Кіровоградський	Kirovohradskyi	Кіровоград	Kirovohrad
Компаніївський	Kompaniivskyi	Компаніївка	Kompaniivka
Маловисківський	Malovyskivskyi	Мала Виска	Mala Vyska

Продовження таблиці 10.2

1	2	3	4
Новгородківський	Novhorodkivskyi	Новгородка	Novhorodka
Новоархангельський	Novoarkhanhelskyi	Новоархангельськ	Novoarkhanhelsk
Новомиргородський	Novomyrhorodskyi	Новомиргород	Novomyrhorod
Новоукраїнський	Novoukrainskyi	Новоукраїнка	Novoukrainka
Олександрівський	Oleksandrivskyi	Олександрівка	Oleksandrivka
Олександрійський	Oleksandriiskyi	Олександрія	Oleksandriia
Онуфріївський	Onufriivskyi	Онуфріївка	Onufriivka
Петрівський	Petrivskyi	Петрове	Petrove
Світловодський	Svitlovodskyi	Світловодськ	Svitlovodsk
Ульяновський	Ulianovskyi	Ульяновка	Ulianovka
Устинівський	Ustynivskyi	Устинівка	Ustynivka
Луганська область			
Антрацитівський	Antratsytivskyi	Антрацит	Antratsyt
Біловодський	Bilovodskyi	Біловодськ	Bilovodsk
Білокуракинський	Bilokurakynskyi	Білокуракине	Bilokurakyne
Краснодонський	Krasnodonskyi	Краснодон	Krasnodon
Кремінський	Kreminskyi	Кремінна	Kreminna
Лутугинський	Lutuhynskyi	Лутугине	Lutuhyne
Марківський	Markivskyi	Марківка	Markivka
Міловський	Milovskyi	Мілове	Milove
Новоайдарський	Novoaidarskyi	Новоайдар	Novoaidar
Новопсковський	Novopskovskyi	Новопсков	Novopskov
Перевальський	Perevalskyi	Перевальськ	Perevalsk
Попаснянський	Popasnianskyi	Попасне	Popasne
Сватівський	Svativskyi	Сватове	Svatove
Свердловський	Sverdlovskyi	Свердловськ	Sverdlovsk
Слов'яносербський	Slovianoserbskyi	Слов'яносербськ	Slovianoserbsk
Станично-Луганський	Stanychno-Luhanskyi	Станично-Луганське	Stanychno-Luhanske
Старобільський	Starobilskyi	Старобільськ	Starobilsk
Троїцький	Troitskyi	Троїцьке	Troitske
Львівська область			
Бродівський	Brodivskyi	Броди	Brody
Буський	Buskyi	Буськ	Busk
Городоцький	Horodotskyi	Городок	Horodok
Дрогобицький	Drohobytskyi	Дрогобич	Drohobych
Жидачівський	Zhydachivskyi	Жидачів	Zhydachiv
Жовківський	Zhovkivskyi	Жовква	Zhovkva
Золочівський	Zolochivskyi	Золочів	Zolochiv
Кам'янка-Бузький	Kamianka-Buzkyi	Кам'янка-Бузька	Kamianka-Buzka
Миколаївський	Mykolaivskyi	Миколаїв	Mykolaiv
Мостиський	Mostyskyi	Мостиська	Mostyska

Продовження таблиці 10.2

1	2	3	4
Перемишлянський	Peremyshlianskyi	Перемишляни	Peremyshliany
Пустомитівський	Pustomytivskyi	Пустомити	Pustomyty
Радехівський	Radekhivskyi	Радехів	Radekhiv
Самбірський	Sambirskyi	Самбір	Sambir
Сколівський	Skolivskyi	Сколе	Skole
Сокальський	Sokalskyi	Сокаль	Sokal
Старосамбірський	Starosambirskyi	Старий Самбір	Staryi Sambir
Стрийський	Stryiskyi	Стрий	Stryi
Турківський	Turkivskyi	Турка	Turka
Яворівський	Yavorivskyi	Яворів	Yavoriv
Миколаївська область			
Арбузинський	Arbuzynskyi	Арбузинка	Arbuzynka
Баштанський	Bashtanskyi	Баштанка	Bashtanka
Березанський	Berezanskyi	Березанка	Berezanka
Березнегуватський	Bereznehuvatskyi	Березнегувате	Bereznehuvate
Братський	Bratskyi	Братське	Bratske
Веселинівський	Veselynivskyi	Веселинове	Veselynove
Вознесенський	Voznesenskyi	Вознесенськ	Voznesensk
Врадіївський	Vradiivskyi	Врадіївка	Vradiivka
Доманівський	Domanivskyi	Доманівка	Domanivka
Єланецький	Yelanetskyi	Єланець	Yelanets
Жовтневий	Zhovtnevyi	Миколаїв	Mykolaiv
Казанківський	Kazankivskyi	Казанка	Kazanka
Кривоозерський	Kryvoozerskyi	Криве Озеро	Kryve Ozero
Миколаївський	Mykolaivskyi	Миколаїв	Mykolaiv
Новобузький	Novobuzkyi	Новий Буг	Novyi Buh
Новоодеський	Novoodeskyi	Нова Одеса	Nova Odesa
Очаківський	Ochakivskyi	Очаків	Ochakiv
Первомайський	Pervomaiskyi	Первомайськ	Pervomaisk
Снігурівський	Snihurivskyi	Снігурівка	Snihurivka
Одеська область			
Ананьївський	Ananivskyi	Ананьїв	Ananiv
Арцизький	Artsyzkyi	Арциз	Artsyz
Балтський	Baltskyi	Балта	Balta
Березівський	Berezivskyi	Березівка	Berezivka
Білгород-Дністровський	Bilhorod-Dnistrovskyi	Білгород-Дністровський	Bilhorod-Dnistrovskyi
Біляївський	Biliaivskyi	Біляївка	Biliaivka
Болградський	Bolhradskyi	Болград	Bolhrad
Великомихайлівський	Velykomykhailivskyi	Велика Михайлівка	Velyka Mykhailivka
Іванівський	Ivanivskyi	Іванівка	Ivanivka
Ізмаїльський	Izmailskyi	Ізмаїл	Izmail

Продовження таблиці 10.2

1	2	3	4
Кілійський	Kiliiskyi	Кілія	Kiliia
Кодимський	Kodymskyi	Кодима	Kodyma
Комінтернівський	Kominternivskyi	Комінтернівське	Kominternivske
Котовський	Kotovskyi	Котовськ	Kotovsk
Красноокнянський	Krasnooknianskyi	Красні Окни	Krasni Okny
Любашівський	Liubashivskyi	Любашівка	Liubashivka
Миколаївський	Mykolaivskyi	Миколаївка	Mykolaivka
Овідіопольський	Ovidiopolskyi	Овідіополь	Ovidiopol
Ренійський	Reniiskyi	Рені	Reni
Роздільнянський	Rozdilnianskyi	Роздільна	Rozdilna
Савранський	Savranskyi	Саврань	Savran
Саратський	Saratskyi	Сарата	Sarata
Тарутинський	Tarutynskyi	Тарутине	Tarutyne
Татарбунарський	Tatarbunarskyi	Татарбунари	Tatarbunary
Фрунзівський	Frunzivskyi	Фрунзівка	Frunzivka
Ширяївський	Shyriaivskyi	Ширяєве	Shyriaieve

Полтавська область

Великобагачанський	Velykobahachanskyi	Велика Багачка	Velyka Bahachka
Гадяцький	Hadiatskyi	Гадяч	Hadiach
Глобинський	Hlobynskyi	Глобине	Hlobyne
Гребінківський	Hrebinkivskyi	Гребінка	Hrebinka
Диканський	Dykanskyi	Диканька	Dykanka
Зіньківський	Zinkivskyi	Зіньків	Zinkiv
Карлівський	Karlivskyi	Карлівка	Karlivka
Кобеляцький	Kobeliatskyi	Кобеляки	Kobeliaky
Козельщинський	Kozelshchynskyi	Козельщина	Kozelshchyna
Котелевський	Kotelevskyi	Котельва	Kotelva
Кременчуцький	Kremenchutskyi	Кременчук	Kremenchuk
Лохвицький	Lokhvytskyi	Лохвиця	Lokhvytsia
Лубенський	Lubenskyi	Лубни	Lubny
Машівський	Mashivskyi	Машівка	Mashivka
Миргородський	Myrhorodskyi	Миргород	Myrhorod
Новосанжарський	Novosanzharskyi	Нові Санжари	Novi Sanzhary
Оржицький	Orzhytskyi	Оржиця	Orzhytsia
Пирятинський	Pyriatynskyi	Пирятин	Pyriatyn
Полтавський	Poltavskyi	Полтава	Poltava
Решетилівський	Reshetylivskyi	Решетилівка	Reshetylivka
Семенівський	Semenivskyi	Семенівка	Semenivka
Хорольський	Khorolskyi	Хорол	Khorol
Чорнухинський	Chornukhynskyi	Чорнухи	Chornukhy
Чутівський	Chutivskyi	Чутове	Chutove
Шишацький	Shyshatskyi	Шишаки	Shyshaky

Продовження таблиці 10.2

Рівненська область

1	2	3	4
Березнівський	Bereznivskyi	Березне	Berezne
Володимирецький	Volodymyretskyi	Володимирець	Volodymyrets
Гощанський	Hoshchanskyi	Гоща	Hoshcha
Демидівський	Demydivskyi	Демидівка	Demydivka
Дубенський	Dubenskyi	Дубно	Dubno
Дубровицький	Dubrovytskyi	Дубровиця	Dubrovytsia
Зарічненський	Zarichnenskyi	Зарічне	Zarichne
Здолбунівський	Zdolbunivskyi	Здолбунів	Zdolbuniv
Корецький	Koretskyi	Корець	Korets
Костопільський	Kostopilskyi	Костопіль	Kostopil
Млинівський	Mlynivskyi	Млинів	Mlyniv
Острозький	Ostrozkyi	Острог	Ostroh
Радивилівський	Radyvylivskyi	Радивилів	Radyvyliv
Рівненський	Rivnenskyi	Рівне	Rivne
Рокитнівський	Rokytnivskyi	Рокитне	Rokytne
Сарненський	Sarnenskyi	Сарни	Sarny

Сумська область

Білопільський	Bilopilskyi	Білопілля	Bilopillia
Буринський	Burynskyi	Буринь	Buryn
Великописарівський	Velykopysarivskyi	Велика Писарівка	Velyka Pysarivka
Глухівський	Hlukhivskyi	Глухів	Hlukhiv
Конотопський	Konotopskyi	Конотоп	Konotop
Краснопільський	Krasnopilskyi	Краснопілля	Krasnopillia
Кролевецький	Krolevetskyi	Кролевець	Krolevets
Лебединський	Lebedynskyi	Лебедин	Lebedyn
Липоводолинський	Lypovodolynskyi	Липова Долина	Lypova Dolyna
Недригайлівський	Nedryhailivskyi	Недригайлів	Nedryhailiv
Охтирський	Okhtyrskyi	Охтирка	Okhtyrka
Путивльський	Putyvlskyi	Путивль	Putyvl
Роменський	Romenskyi	Ромни	Romny
Середино-Будський	Seredyno-Budskyi	Середина-Буда	Seredyna-Buda
Сумський	Sumskyi	Суми	Sumy
Тростянецький	Trostianetskyi	Тростянець	Trostianets
Шосткинський	Shostkynskyi	Шостка	Shostka
Ямпільський	Yampilskyi	Ямпіль	Yampil

Тернопільська область

Бережанський	Berezhanskyi	Бережани	Berezhany
Борщівський	Borshchivskyi	Борщів	Borshchiv
Бучацький	Buchatskyi	Бучач	Buchach
Гусятинський	Husiatynskyi	Гусятин	Husiatyn
Заліщицький	Zalishchytskyi	Заліщики	Zalishchyky
Збаразький	Zbarazkyi	Збараж	Zbarazh
Зборівський	Zborivskyi	Зборів	Zboriv

Продовження таблиці 10.2

1	2	3	4
Козівський	Kozivskyi	Козова	Kozova
Кременецький	Kremenetskyi	Кременець	Kremenets
Лановецький	Lanovetskyi	Ланівці	Lanivtsi
Монастириський	Monastyryskyi	Монастириська	Monastyryska
Підволочиський	Pidvolochyskyi	Підволочиськ	Pidvolochysk
Підгаєцький	Pidhaietskyi	Підгайці	Pidhaitsi
Теребовлянський	Terebovlianskyi	Теребовля	Terebovlia
Тернопільський	Ternopilskyi	Тернопіль	Ternopil
Чортківський	Chortkivskyi	Чортків	Chortkiv
Шумський	Shumskyi	Шумськ	Shumsk
Харківська область			
Балаклійський	Balakliiskyi	Балаклія	Balakliia
Барвінківський	Barvinkivskyi	Барвінкове	Barvinkove
Близнюківський	Blyzniukivskyi	Близнюки	Blyzniuky
Богодухівський	Bohodukhivskyi	Богодухів	Bohodukhiv
Борівський	Borivskyi	Борова	Borova
Валківський	Valkivskyi	Валки	Valky
Великобурлуцький	Velykoburlutskyi	Великий Бурлук	Velykyi Burluk
Вовчанський	Vovchanskyi	Вовчанськ	Vovchansk
Дворічанський	Dvorichanskyi	Дворічна	Dvorichna
Дергачівський	Derhachivskyi	Дергачі	Derhachi
Зачепилівський	Zachepylivskyi	Зачепилівка	Zachepylivka
Зміївський	Zmiivskyi	Зміїв	Zmiiv
Золочівський	Zolochivskyi	Золочів	Zolochiv
Ізюмський	Iziumskyi	Ізюм	Izium
Кегичівський	Kehychivskyi	Кегичівка	Kehychivka
Коломацький	Kolomatskyi	Коломак	Kolomak
Красноградський	Krasnohradskyi	Красноград	Krasnohrad
Краснокутський	Krasnokutskyi	Краснокутськ	Krasnokutsk
Куп'янський	Kupianskyi	Куп'янськ	Kupiansk
Лозівський	Lozivskyi	Лозова	Lozova
Нововодолазький	Novovodolazkyi	Нова Водолага	Nova Vodolaha
Первомайський	Pervomaiskyi	Первомайський	Pervomaiskyi
Печенізький	Pechenizkyi	Печеніги	Pechenihy
Сахновщинський	Sakhnovshchynskyi	Сахновщина	Sakhnovshchyna
Харківський	Kharkivskyi	Харків	Kharkiv
Чугуївський	Chuhuivskyi	Чугуїв	Chuhuiv
Шевченківський	Shevchenkivskyi	Шевченкове	Shevchenkove

Продовження таблиці 10.2

Херсонська область

1	2	3	4
Бериславський	Beryslavskyi	Берислав	Beryslav
Білозерський	Bilozerskyi	Білозерка	Bilozerka
Великолепетиський	Velykolepetyskyi	Велика Лепетиха	Velyka Lepetykha
Велико-олександрівський	Velykooleksandriv-skyi	Велика Олександрівка	Velyka Oleksandrivka
Верхньо-рогачицький	Verkhnorohachytskyi	Верхній Рогачик	Verkhnii Rorachyk
Високопільський	Vysokopilskyi	Високопілля	Vysokopillia
Генічеський	Henicheskyi	Генічеськ	Henichesk
Голопристанський	Holoprystanskyi	Гола Пристань	Hola Prystan
Горностаївський	Hornostaivskyi	Горностаївка	Hornostaivka
Іванівський	Ivanivskyi	Іванівка	Ivanivka
Каланчацький	Kalanchatskyi	Каланчак	Kalanchak
Каховський	Kakhovskyi	Каховка	Kakhovka
Нижньосірогозький	Nyzhnosirohozkyi	Нижні Сірогози	Nyzhni Sirohozy
Нововоронцовський	Novovorontsovskyi	Нововоронцовка	Novovorontsovka
Новотроїцький	Novotroitskyi	Новотроїцьке	Novotroitske
Скадовський	Skadovskyi	Скадовськ	Skadovsk
Цюрупинський	Tsiurupynskyi	Цюрупинськ	Tsiurupynsk
Чаплинський	Chaplynskyi	Чаплинка	Chaplynka

Хмельницька область

Білогірський	Bilohirskyi	Білогір'я	Bilohiria
Віньковецький	Vinkovetskyi	Віньківці	Vinkivtsi
Волочиський	Volochyskyi	Волочиськ	Volochysk
Городоцький	Horodotskyi	Городок	Horodok
Деражнянський	Derazhnianskyi	Деражня	Derazhnia
Дунаєвецький	Dunaievetskyi	Дунаївці	Dunaivtsi
Ізяславський	Iziaslavskyi	Ізяслав	Iziaslav
Кам'янець-Подільський	Kamianets-Podilskyi	Кам'янець-Подільський	Kamianets-Podilskyi
Красилівський	Krasylivskyi	Красилів	Krasyliv
Летичівський	Letychivskyi	Летичів	Letychiv
Новоушицький	Novoushytskyi	Нова Ушиця	Nova Ushytsia
Полонський	Polonskyi	Полонне	Polonne
Славутський	Slavutskyi	Славута	Slavuta
Старокостянти-нівський	Starokostiantyniv-skyi	Старокостянтинів	Starokostiantyniv
Старосинявський	Starosyniavskyi	Стара Синява	Stara Syniava
Теофіпольський	Teofipolskyi	Теофіполь	Teofipol
Хмельницький	Khmelnytskyi	Хмельницький	Khmelnytskyi
Чемеровецький	Chemerovetskyi	Чемерівці	Chemerivtsi
Шепетівський	Shepetivskyi	Шепетівка	Shepetivka

Продовження таблиці 10.2

1	2	3	4
Ярмолинецький	Yarmolynetskyi	Ярмолинці	Yarmolyntsi
Черкаська область			
Городищенський	Horodyshchenskyi	Городище	Horodyshche
Драбівський	Drabivskyi	Драбів	Drabiv
Жашківський	Zhashkivskyi	Жашків	Zhashkiv
Звенигородський	Zvenyhorodskyi	Звенигородка	Zvenyhorodka
Золотоніський	Zolotoniskyi	Золотоноша	Zolotonosha
Кам'янський	Kamianskyi	Кам'янка	Kamianka
Канівський	Kanivskyi	Канів	Kaniv
Катеринопільський	Katerynopilskyi	Катеринопіль	Katerynopil
Корсунь-Шевченківський	Korsun-Shevchenkivskyi	Корсунь-Шевченківський	Korsun-Shevchenkivskyi
Лисянський	Lysianskyi	Лисянка	Lysianka
Маньківський	Mankivskyi	Маньківка	Mankivka
Монастирищенський	Monastyryshchenskyi	Монастирище	Monastyryshche
Смілянський	Smilianskyi	Сміла	Smila
Тальнівський	Talnivskyi	Тальне	Talne
Уманський	Umanskyi	Умань	Uman
Христинівський	Khrystynivskyi	Христинівка	Khrystynivka
Черкаський	Cherkaskyi	Черкаси	Cherkasy
Чигиринський	Chyhyrynskyi	Чигирин	Chyhyryn
Чорнобаївський	Chornobaivskyi	Чорнобай	Chornobai
Шполянський	Shpolianskyi	Шпола	Shpola
Чернівецька область			
Вижницький	Vyzhnytskyi	Вижниця	Vyzhnytsia
Герцаївський	Hertsaivskyi	Герца	Hertsa
Глибоцький	Hlybotskyi	Глибока	Hlyboka
Заставнівський	Zastavnivskyi	Заставна	Zastavna
Кельменецький	Kelmenetskyi	с. Кельменці	Kelmentsi
Кіцманський	Kitsmanskyi	Кіцмань	Kitsman
Новоселицький	Novoselytskyi	Новоселиця	Novoselytsia
Путильський	Putylskyi	Путила	Putyla
Сокирянський	Sokyrianskyi	Сокиряни	Sokyriany
Сторожинецький	Storozhynetskyi	Сторожинець	Storozhynets
Хотинський	Khotynskyi	Хотин	Khotyn
Чернігівська область			
Бахмацький	Bakhmatskyi	Бахмач	Bakhmach
Бобровицький	Bobrovytskyi	Бобровиця	Bobrovytsia
Борзнянський	Borznianskyi	Борзна	Borzna
Варвинський	Varvynskyi	Варва	Varva
Городнянський	Horodnianskyi	Городня	Horodnia

Кінець таблиці 10.2

1	2	3	4
Ічнянський	Ichnianskyi	Ічня	Ichnia
Козелецький	Kozeletskyi	Козелець	Kozelets
Коропський	Koropskyi	Короп	Korop
Корюківський	Koriukivskyi	Корюківка	Koriukivka
Куликівський	Kulykivskyi	Куликівка	Kulykivka
Менський	Menskyi	Мена	Mena
Ніжинський	Nizhynskyi	Ніжин	Nizhyn
Новгород-Сіверський	Novhorod-Siverskyi	Новгород-Сіверський	Novhorod-Siverskyi
Носівський	Nosivskyi	Носівка	Nosivka
Прилуцький	Prylutskyi	Прилуки	Pryluky
Ріпкинський	Ripkynskyi	Ріпки	Ripky
Семенівський	Semenivskyi	Семенівка	Semenivka
Сосницький	Sosnytskyi	Сосниця	Sosnytsia
Срібнянський	Sribnianskyi	Срібне	Sribne
Талалаївський	Talalaivskyi	Талалаївка	Talalaivka
Чернігівський	Chernihivskyi	Чернігів	Chernihiv
Щорський	Shchorskyi	Щорс	Shchors

10.3 Перелік районів міст, що мають спеціальний статус

Таблиця 10.3

Назва району	Назва латиницею
м. Київ	
Голосіївський	Holosiivskyi
Дарницький	Darnytskyi
Деснянський	Desnianskyi
Дніпровський	Dniprovskyi
Оболонський	Obolonskyi
Печерський	Pecherskyi
Подільський	Podilskyi
Святошинський	Sviatoshynskyi
Солом’янський	Solomianskyi
Шевченківський	Shevchenkivskyi

Кінець таблиці 10.3

м. Севастополь	
Балаклавський	Balaklavskyi
Гагарінський	Haharinskyi
Ленінський	Leninskyi
Нахімовський	Nakhimovskyi

Голова Державної служби
геодезії, картографії та кадастру **В.В. Кулініч**

ДОДАТОК А

СКОРОЧЕННЯ ГЕОГРАФІЧНИХ ТЕРМІНІВ ТА ІНШИХ СЛІВ, ЩО ВЖИВАЮТЬСЯ НА КАРТАХ

Таблиця А.1 Скорочення загальних назв

Скорочення	Український географічний термін
1	2
аерд.	аеродром
арт. к.	артезіанський колодязь
АЕС	атомна електростанція
б., бал.	балка
б-ка	банка
бас.	басейн
бол.	болото
бр.	брід
лісн.	будинок лісника
бульв.	бульвар
бух.	бухта
Вел., вел.	Великий, великий -а; -е; -і
Верх., верх.	Верхній, верхній -я; -є; -і
височ.	височина
вр.	врізка
в. ч.	віддалена частина
вдсп.	водоспад
вдсх.	водосховище
вкз.	вокзал
вул.	вулиця
гав.	гавань
г.	гора
геогр. обл.	географічна область
гір.	гірський
гот.	готель
дач. діл.	дачні ділянки
дж., джер.	джерело
дол.	долина
ел.-ст.	електростанція
запов.	заповідник
зат.	затока
Зах., зах.	Західний, західний -а; -е; -і
ім.	імені
кан.	канал

Продовження таблиці А.1

1	2
кемп.	кемпінг
к., К	колодязь
кург.	курган
кур.	курорт
лік.	лікарня
лим.	лиман
майд., пл.	майдан, площа
Мал., мал.	Малий, малий -а; -е; -і
МР	міська рада
м.	мис
наб.	набережна
нац.	національний
Н., нежитл.	нежитловий
Ниж., ниж.	Нижній, нижній -я; -є; -і
низов.	низовина
нов.	новий
о., о-ви	острів, острови
обл.	область
оз.	озеро
панс.	пансіонат
пор.	пором, поромна переправа
п.	потік
пер.	перевал
печ.	печера
п-ів	півострів
Півд., півд.	Південний, південний -а; -е; -і
Півн., півн.	Північний, північний -а; -е; -і
пл.	платформа
прир.	природний
пров.	провулок
прот.	протока
РР	районна рада
рин.	ринок
р.	річка
річ. вкз.	річковий вокзал
рзд.	роз’їзд
сар.	сарай
с.	село
с-ще	селище
СелР	селищна рада
Сер., сер.	Середній, середній; -я; -є; -і
СР	сільська рада
ск.	скеля
сол.	солоний; -а; -е; -і

Кінець таблиці А.1

1	2
ст.	станція
стад.	стадіон
сух.	сухий; -а; -е; -і
Стар., стар.	Старий, старий; -а; -е; -і
Сх.; сх.	Східний, східний -а; -е; -і
тун.	тунель
туп.	тупик
тур.	туристичний; -а; -е; -і
ур.	урочище
ущ.	ущелина
фр.	фруктовий; -а; -е; -і
хр.	хребет
ч.м.	частина міста
шах.	шахта
шк.	школа

Таблиця А.2 – Скорочення назв адміністративно-територіальних одиниць України

Скорочення	Повна форма	Скорочення	Повна форма
АР Крим	Автономна Республіка Крим	Мк	Миколаївська область
Вн	Вінницька область	Од	Одеська область
Вл	Волинська область	Пл	Полтавська область
Днп	Дніпропетровська область	Рв	Рівненська область
Днц	Донецька область	См	Сумська область
Зк	Закарпатська область	Тр	Тернопільська область
Зп	Запорізька область	Хрк	Харківська область
ІФ	Івано-Франківська область	Хрс	Херсонська область
Жт	Житомирська область	Хм	Хмельницька область
Кв	Київська область	Чрв	Чернівецька область
Крв	Кіровоградська область	Чрг	Чернігівська область
Лв	Львівська область	Чрк	Черкаська область
Лг	Луганська область		

ДОДАТОК Б

ГЛОСАРІЙ ОСНОВНИХ ГЕОГРАФІЧНИХ ТЕРМІНІВ ТА ІНШИХ СЛІВ, ЩО ВЖИВАЮТЬСЯ НА КАРТАХ

Таблиця Б.1

Український географічний термін	Значення англійською мовою
1	2
автовокзал	bus station
автозаправна станція	filling station
автомагістраль	highway
аеропорт	airport
алея	alley
бакен	beacon
балка	hollow
банка	bank
басейн	basin
башта, вежа	tower
болото	marsh, swamp
брама	gates
брід	ford
будинок	house
будівля	building
буй	buoy
бульвар	avenue, boulevard
бухта	bay
вал	rampart
вишка	tower
великий	big, large
верф	dockyard
верхів'я річки	source
верхній	upper
вершина	top, peak
вир	whirlpool
висота	height
височина	highlands
виставковий зал	exhibition hall
відвідний канал	derivation canal
відкрита розробка	digging

Продовження таблиці Б.1

1	2
відносна глибина	relative depth
водний шлях	waterway
водовідвід	drainage system
вододіл	watershed
водоспад	waterfall
водосховище	reservoire
вузлова станція	railway junction
вулиця	street
гавань	harbour, haven
гай	grove
гаражі	garages
гарячі джерела	hot springs
геодезичний пункт	geodetic point
гирло річки	river mouth
гідроелектростанція	hydroelectric station
гірський хребет	ridge
глибина	depth
гора	mount, mountain
гори	mountains
готель	hotel
гребля	barrage, dike (морськ.)
ґрот	grotto
ґрунтова дорога	earth road
дамба	dam
дельта	delta
джерело	source, spring
дно	bottom
док	dock
долина	valley
дорога	road
електростанція	power station
завод	plant
заказник	game reserve
залізниця	railway
залізнична станція	railway station
замок	castle
западина	depression
заповідник	reserve
затока	gulf, bay
захід	west

Продовження таблиці Б.1

1	2
західний	western
земля	earth
інститут	institute
каменярня	quarry
камінь	stone
канал	canal, channel
кар'єр	open pit
карстова печера	cavern
кемпінг	camping
кінотеатр	cinema
кладовище	cemetery
коса	spit, beak (морськ.)
котлован	foundation pit
країна	country
криниця	well
курган	barrow
курорт	resort
лиман	firth
лікарня	hospital
ліс	forest
лощина	hollow
луки	meadow
магазин	shop, store
майдан	square
майстерня	workshop
малий	small, little
маяк	lighthouse
мис	cape, point
мисливське господарство	hunting ground
мілина	shoal
мінеральне джерело	mineral spring
міст	bridge
місто	city, town
млин	mill
мол	jetty, mole, seawall (морськ.)
монастир	monastery
море	sea
морський берег	sea shore
музей	museum

Продовження таблиці Б.1

1	2
мур	wall
набережна	quay
нагір’я	tableland
насип	mound
національний парк	national park
нижній	lower
низина	lowlands
новий	new
область	region, oblast
озеро	lake
океан	ocean
опора (моста)	pier
острів	island
пагорб	hill
палац культури	Palace of Culture
палац спорту	Palace of Sports
пам’ятник	monument
парк	park
паркінг	parking
пасмо гір	mountain chain
пасовище	pasture
перевал	pass
перевіз	ferriage
переправа	crossing
перехрестя	crossroads
перешийок	isthmus
печера	cave
південний	southern
південь	south
північ	north
північний	northern
півострів	peninsula
підвищення	height
підвісна канатна дорога	cableway
пірс	pier
піски	sands
піщана коса	spit, sand beak (морськ.)
плато	plateau
плесо	stretch (of river/lake)

Продовження таблиці Б.1

1	2
плоскогір’я	highland
площа	square
пляж	beach
поле	field
поріг	rapid
поромна переправа	ferry
порт	port
поштове відділення	post office
прибережна смуга	riverside
прибережні піски	seashore sands
пристань	landing
притока річки	tributary
причал	berth
провулок	lane, side sterrt
проспект	avenue, broad street
протока	straits
прохід	passage
пустир	waste land, vacant lot
район	district
районна адміністрація	district administration
рейд	roadstead
ресторан	restaurant
рів	ditch
рівнина	plain
річка	river
розвилка	road fork
розкопки	excavations site
розлом	fault
рудник	mine
руїни	ruins
рукав (річки)	branch, arm
садиба	estate
сарай	shed
селище	settlement
село	village
середній	middle
сигнальний вогонь	signal light
скеля	rock
собор	cathedral

Продовження таблиці Б.1

1	2
солоне озеро	salt lake
солончак	salt pan
спортивний майданчик	sports ground
спорткомплекс	sports complex
ставок	pond
стадіон	stadium
старий	old
степ	steppe
стіна	wall
стрілка	spit
струмок	stream
судноплавна частина каналу	navigable part of a channel
судноплавний канал	navigable channel
сухе гирло	dry river mouth
сухе річище	dry riverbed
схід	east
східний	eastern
теплиця	greenhouse
технічна споруда	technical building
торф’яна місцевість	peaty land
торф’яне болото	peatbog
трясовина	bog
тунель	tunnel
турбаза	tourist centre
туристичний об’єкт	tourist site
узвіз	descent
укріплення	fortification
улоговина	depression
університет	university
урвище	escarpment
уступ	ledge
ущелина	gorge
фарватер	fairway
ферма	farm
хатина	hut
хвилеріз	breakwater
хребет	ridge
хутір	hamlet
церква	church

Кінець таблиці Б.1

1	2
шахта	mine
школа	school
шлюз	sluice; lock (морськ.)
шлях	road
шосе	highway
якірна стоянка	anchorage
яр	ravine

ДОДАТОК В

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Glossary of Terms for the Standardization of Geographical Names / Department of Economic and Social Affairs. UN Group of Experts on Geographical Names. – New York: UN, 2002 (Глосарій термінів для стандартизації географічних назв)

2. Український правопис / Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України, Ін-т української мови НАН України. – К.: Наук. думка, 2008

3. Руководство по национальной стандартизации географических названий. Группа экспертов ООН по географическим названиям / Департамент по экономическим и социальным вопросам. – ООН, Нью-Йорк, 2007. (Настанови з національної стандартизації географічних назв. Група експертів ООН з географічних назв)

4. Українська мова. Енциклопедія / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України, Ін-т української мови НАН України – К.: Українська енциклопедія, 2000

5. Українська РСР. Адміністративно-територіальний устрій (черговий довідник), Київ, Головна редакція Української Радянської Енциклопедії, 1987

6. Політико-адміністративний атлас України – К.: ДНВП “Картографія”, 2006

7. Польское топонимическое руководство для издателей карт и других потребителей / Главное управление геодезии и картографии. – Варшава, 2002. (Польські топонімічні настанови для видавців карт та інших видавців)

8. Toponymic Guidelines for Cartography. Sweden. – Cävle: Lantmäteriet Vaktmästeriet, 2007. (Топонімічний посібник для картографів. Швеція)

9. Toponymic Guidelines for Map and Other Editors. Estonia // Compiled by Peeter Päll, Institute of the Estonian Language. – Tallinn: Published by the Ministry

of the Interior, Republic of Estonia, 2007. (Топонімічний посібник для редакторів карт та інших редакторів. Естонія)

10. Toponymic Guidelines for Map and Other Editors, for international USE. Austria / H. Bergmann, I. Hausner. – Vienna: Arbeitsgemeinschaft für Kartographische Ortsnamenkunde (AKO), 2006. (Топонімічний посібник для редакторів карт та інших редакторів, для міжнародного користування)

УДК _____

Ключові слова: топоніміка, географічна назва, географічний термін, правопис, транслітерація, українська мова, латиниця.

Директор ДНВП "Картографія"	_____	Р.І. Сосса
Керівник розробки, головний редактор ДНВП "Картографія"	_____	І.С. Руденко
Виконавчий керівник теми, начальник відділу стандартизації географічних назв ДНВП "Картографія"	_____	Н.І. Сивак
Відповідальний виконавець, редактор-перекладач відділу стандартизації географічних назв	_____	В.З. Пономаренко
Редактор відділу стандартизації географічних назв	_____	О.В. Ходзінська
Літературний редактор відділу стандартизації географічних назв	_____	І.С. Лакейчук

КУП _____

Затверджено
наказ Державної служби геодезії,
картографії та кадастру
від _____2009 року № ____

АРКУШ УХВАЛЕННЯ

КОДЕКС УСТАЛЕНОЇ ПРАКТИКИ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ГЕОДЕЗІЇ, КАРТОГРАФІЇ ТА КАДАСТРУ

ТОПОНІМІЧНІ НАСТАНОВИ
(ДЛЯ ВИДАВЦІВ КАРТ ТА ІНШИХ ВИДАВЦІВ)

КУП_____

Державне науково-виробниче підприємство “Картографія”

Директор ДНВП "Картографія"	_____	Р.І. Сосса
Керівник розробки, головний редактор ДНВП "Картографія"	_____	І.С. Руденко
Виконавчий керівник теми, начальник відділу стандартизації географічних назв ДНВП "Картографія"	_____	Н.І. Сивак
Відповідальний виконавець, редактор-перекладач відділу стандартизації географічних назв	_____	В.З. Пономаренко
Виконавець, редактор відділу стандартизації географічних назв	_____	О.В. Ходзінська
Виконавець, літературний редактор відділу стандартизації географічних назв	_____	І.С. Лакейчук

ПОГОДЖЕНО